

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SZKOLE W PRZYPADKU UJAWNIENIA CYBERPRZEMOC/STALKINGU

Procedury postępowania w szkole w przypadku ujawnienia cyberprzemocy/stalkingu

Cyberprzemoc/stalking to inaczej przemoc z użyciem mediów elektronicznych – przede wszystkim Internetu i telefonów komórkowych oraz nowych technologii.

Za cyberprzemoc/stalking uważa się:

- a) wyzywanie, straszenie, poniżanie kogoś w Internecie lub przy użyciu telefonu,
- b) robienie komuś zdjęć lub rejestrowanie filmów bez jego zgody,
- c) publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które kogoś obrażają lub ośmieszają,
- d) podszywanie się pod kogoś w Sieci,
- e) powtarzające się nękanie, nagabywanie za pomocą niechcianych SMS-ów lub e-maili, głuchych bądź obraźliwych telefonów,
- f) uporczywe wydzwanianie,
- g) poniżanie ofiary, manipulowanie jej przyjaciółmi oraz bliskimi,

Według kodeksu karnego stalking stanowi przestępstwo.

I. Postanowienia ogólne

- a) Szkoła prowadzi działania profilaktyczne uświadamiające całej społeczności szkolnej zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.
- b) Niniejsze procedury zawierają zasady postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia cyberprzemocy/stalkingu.
- c) Z niniejszymi procedurami zapoznawani są uczniowie naszej szkoły oraz ich rodzice (opiekunowie). O obowiązujących procedurach w przypadku cyberprzemocy/stalkingu wychowawcy informują uczniów oraz rodziców (opiekunów) na początku klasy III.
- d) W przypadku zmian procedur dotyczących cyberprzemocy/stalkingu uczniowie oraz rodzice będą informowani.
- e) Poniższe procedury są dostępne w szkole oraz publikowane są na stronie internetowej szkoły.

II. Opis procedury reagowania szkoły na ujawnienie cyberprzemocy

Osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy/stalkingu mogą być: poszkodowany uczeń, jego rodzice (opiekunowie), inni uczniowie, świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

1. W przypadku ujawnienia w szkole cyberprzemocy/stalkingu:

- a) osoba poszkodowana lub świadek cyberprzemocy/stalkingu informuje wychowawcę klasy lub w wypadku jego nieobecności pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska,
- b) jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, przekazuje informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora,

---

Procedury postępowania w szkole w przypadku ujawnienia cyberprzemocy/stalkingu

- c) pedagog szkolny i dyrektor szkoły wraz z wychowawcą klasy powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
- d) **do szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia** i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu.

Ważne, aby nie konfrontować sprawcy cyberprzemocy/stalkingu z osobą poszkodowaną – w miarę możliwości należy zabezpieczyć dowody.

2. Zabezpieczenie dowodów:

- a) wszelkie dowody cyberprzemocy/stalkingu powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
- b) jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?
  - telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania z dyktafonu czy filmy),
  - komunikatory (w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować),
  - strona www (można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza CTRL i Print Screen, a następnie wykonać operację "wklej" w dokumencie Word lub Paint),
  - e-mail (trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości).

3. Zidentyfikowanie sprawcy cyberprzemocy

- a) **szkoła** podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy,
- b) w sytuacji kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, **szkoła** zgłasza sprawę na policję.

4. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy.

W przypadku, gdy sprawcą cyberprzemocy,/stalkingu jest uczeń szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania:

- a) Przeprowadzenie rozmowy z uczniem - sprawcą o jego zachowaniu:
  - celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próba rozwiązania sytuacji konfliktowej,
  - należy z uczniem omówić skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, jakie zostaną wobec niego zastosowane,
  - sprawca powinien zostać zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
  - ważne jest ustalenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy/stalkingu,
  - jeżeli jest kilku sprawców, rozmawiać z każdym osobno.

Procedury postępowania w szkole w przypadku ujawnienia cyberprzemocy/stalkingu

- b) Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:
- rodzice sprawcy powinni być powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami i decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec ich dziecka,
  - należy z rodzicami ustalić zasady współpracy,
  - warto opracować projekt kontraktu dla dziecka określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawicieli szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania wymagań i terminów realizacji zadań zawartych w kontrakcie,
  - objęcie sprawcy pomocą psychologiczno- pedagogiczną na terenie szkoły lub poza nią,
  - w szczególnym przypadku skierowanie ucznia na dalsze badania specjalistyczne i terapię do ustalonej placówki.

5. Środki dyscyplinarne wobec sprawcy:

- a) wobec sprawcy cyberprzemocy/stalkingu szkoła stosuje standardowe kary, jak wobec sprawców każdej innej przemocy, zawarte w statucie szkoły.

6. Działania wobec ofiary cyberprzemocy/stalkingu:

- a) ofiara cyberprzemocy/stalkingu otrzymuje w uzgodnieniu z rodzicami ucznia w szkole lub poza nią pomoc psychologiczno- pedagogiczną,
- b) podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy/stalkingu należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie. Powinno mu się powiedzieć, że rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji i zapewnić go, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać. Ważne jest stanowcze zapewnienie, że szkoła nie toleruje aktów przemocy,
- c) dziecko- ofiara powinno otrzymać poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e - mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu(oczywiście robią to rodzice). Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja dziecka i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy),
- d) bardzo ważne jest monitorowanie sytuacji ucznia w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu. Rodzice dziecka muszą być poinformowani o zdarzeniu i muszą dostać wsparcie i poradę za strony szkoły.

7. Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie:

- a) ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny, nie należy konfrontować świadka ze sprawcą,
- b) dane mogą być ujawnione na prośbę policji za wiedzą i zgodą dyrektora szkoły.

8. Sporządzenie dokumentacji z zajścia:

- a) wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa

Procedury postępowania w szkole w przypadku ujawnienia cyberprzemocy/stalkingu

- była np. w obecności innego nauczyciela powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakieś dowody, powinny być załączone do dokumentacji,
- b) sporządzoną notatkę służbową wychowawca przekazuje pedagogowi szkolnemu.

9. Powiadomienie sądu rodzinnego i policji:

- a) w przypadku, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń - sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania, konieczne jest zawiadomienie o sprawie sądu rodzinnego, w szczególności, kiedy pojawiają się informacje o innych przejawach demoralizacji ucznia,
- b) każdy rodzic osoby poszkodowanej ma prawo zgłosić sprawę na policję ,
- c) podobnie postępuje się, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania,
- d) w wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor szkoły zgłasza ten fakt na policję, która prowadzi dalsze działania.

III. Postanowienia końcowe

Procedury wchodzi w życie z dniem ich uchwalenia.

Opracował zespół w składzie:

Iwona Korzeniewska

Monika Mazurek

Barbara Lewandowska

Łukasz Szczęk